

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref
HM/HM

Vår ref
23/724-

Dato
17. april 2023

Dokument 8:185 S (2022-2023) - Om en opptrappingsplan for landbruket før sommeren

Representantene Bollestad, Ulstein og Ropstad har fremmet følgende representantforslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme en tidfestet opptrappingsplan for landbruket i løpet av vårsesjonen 2023.»

Jeg vil først vise til mitt svar på skriftlig spørsmål fra representanten Bollestad 23. januar 2023. Høringen på Inntektsutvalgets rapport (NOU 2022: 14) ble avsluttet i januar. Utvalgets hovedoppgave var å drøfte og klargjøre prinsipper og metoder, samt muligheter og begrensninger, for måling av inntekter i jordbruket som sektor og for bønder som private næringsdrivende, samt grunnlag og forutsetninger for å sammenligne næringsinntekter i jordbruket med lønn for arbeidstakere.

Representantforslaget viser til behovet for forutsigbarhet og trygghet i driften. Jeg vil minne om at regjeringen Støre startet med fullt ut å innfri kravet om 754 mill. kroner som jordbruket hadde reist til regjeringen Solberg under tilleggsforhandlingene høsten 2021. Regjeringen Solberg forlot regjeringskontorene uten å ta stilling til kravet, som var knyttet til ekstraordinær kostnadsvekst. Det viktigste en regjering kan gjøre for å skape forutsigbarhet og trygghet er å stille opp når det skjer ekstraordinære og uforutsette ting.

Jeg vil også vise til at i vi vårt første ordinære jordbruksoppgjør, våren 2022, økte budsjettstøtten med om lag det dobbelte av summen av endringene i regjeringens Solbergs åtte år ved makten. I tillegg har vi innført strømstøtte til jordbruk, veksthus og vanningslag, som gjør at jordbruket har en maksimalpris på strøm på 70 øre/kwt. Ingen andre næringer, og heller

ikke husholdningene, har tilsvarende forutsigbarhet. Dette har vi gjort for å bidra til trygghet for næringen og bedre inntektsmuligheter i en periode med ekstraordinær kostnadsvekst.

Et nivåsmål for næringsinntekt i jordbruket stiller nye krav til grunnlagsmaterialet. Utvalget viste til at inntekt for næringsdrivende i jordbruket ikke kan vedtas slik lønn kan avtales og vedtas. For å skape reell forutsigbarhet og trygghet må en opptrappingsplan være ansvarlig og realistisk, ha tilstrekkelig tillit både i næringen, hos myndigheter og i samfunnet, og kunne stå seg over tid. Staten kan ikke forplikte seg til å kompensere automatisk for enhver krone en bonde investerer og enhver time bøndene rapporterer at de har brukt i jordbruket, uten hensyn til markedssituasjonen, utviklingen i råvarepriser og kostnader, jordbrukets konkurransekraft mot import og substitutter, og til handlingsrommet i statsbudsjettet. Inntektsmålet må også relateres til de andre målene i landbrukspolitikken.

Det er nødvendig å innarbeide avgrensninger og forutsetninger, slik Stortingets inntektsmål for jordbruket alltid har hatt. Inntektsutvalget foreslo en operativ måte å innarbeide de nødvendige avgrensninger og forutsetninger på, ved å dokumentere variasjonen i oppnådd resultat for likeartede bruk med noenlunde likeartede inntektsmuligheter. Utvalgets forslag fikk betydelig kritikk i høringen. Det er et krevende arbeid å komme fram til noe ansvarlig og realistisk, og noe som kan stå seg over tid.

Regjeringen vil fortsette arbeidet med avgrensninger og forutsetninger for en plan for nivå-sammenligning av næringsinntekter med lønn for arbeidstakere. Regjeringen arbeider for å få fram saken så fort det er forsvarlig, men det vil ikke bli lagt fram en plan i vårsesjonen. Vi går nå inn i et nytt jordbruksoppgjør på ordinær måte, og vi har vist i praktisk politikk at vesentlig forbedring av jordbrukets inntektsmuligheter ikke i første rekke er et spørsmål om beregningsmessige forhold i grunnlagsmaterialet.

Med hilsen

Sandra Borch